

การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดอุดรดิตถ์
Development of Life Quality for Disabled People of Local Administrative
Organization, Uttaradit Province

สันติ โกสิยานูปา*

Santi Kosiyunupap

ดร.เจษฎา มิ่งฉาย**

Dr.Chedsada Mingchai

พิศมัย หาญสมบัติ***

Pitsamai Harnsombat

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ และแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรดิตถ์ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ผู้พิการที่ขึ้นทะเบียนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรดิตถ์ ใช้เทคนิคการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ได้จำนวนทั้งสิ้น 240 คน ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ กลุ่มเป้าหมาย ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย ผู้บริหาร ปลัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และตัวแทนผู้พิการ จำนวน 12 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ การ วิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ คือ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพชีวิตของคนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรดิตถ์ ในภาพรวมมีระดับคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก คือ ด้านการมีส่วนร่วมของคนพิการ ในกิจกรรมของสังคม รองลงมาคือ ด้านเจตคติต่อคนพิการและความพิการ และด้านสภาวะร่างกายและจิตใจ ตามลำดับ แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่า ด้านสภาวะร่างกายและจิตใจ ควรมีการจัดกิจกรรมให้ผู้พิการได้ร่วมกลุ่มเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในหมู่คนพิการ เพื่อนำความรู้ที่ได้มาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ด้านอาชีพและรายได้ ควรมีการจัดงบประมาณเพื่อเป็นทุนสำรอง สำหรับฝึกอาชีพแก่คนพิการ ด้านที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมและสภาพแวดล้อมควรจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปรับปรุงที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมโดยรอบสำหรับผู้พิการ ด้านการศึกษา ควรมีการจัดการเรียนการสอนสำหรับคนพิการที่ช่วยเหลือตนเองได้ในชุมชนเพื่อความสะดวกในการรับการศึกษา ด้านเจตคติที่ดีต่อคนพิการและความพิการ ควรจัดให้มีกิจกรรมที่คนพิการสามารถเข้าร่วมได้อย่างต่อเนื่องเพื่อให้คนพิการมีความรู้สึกว่ามีคุณค่าในตนเอง และรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และด้านการมีส่วนร่วมของคนพิการในกิจกรรมของสังคม ควรให้คนพิการได้เข้ามามีส่วนร่วมในการหาแนวทางวิธีการเพื่อการแก้ไขปัญหาหรือแนวทางการพัฒนาผู้พิการ

* นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

*** รองศาสตราจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

คำสำคัญ: การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

ABSTRACT

The study aimed to investigate the condition and guidelines to develop life quality for disabled people of Local Administrative Organization, Uttaradit province. The population was the registered disabled people of Local Administrative Organization, Uttaradit province. Stratified random sampling was employed to get 240 people. Research tools included a questionnaire and an interview form. Data were analyzed by frequency distribution, percentage, mean, standard deviation and content analysis. Research results showed that the life quality for disabled people of Local Administrative Organization, Uttaradit province overall was at a moderate level. Three quality of life ranking from high to low was participation of the disabled in social activities, attitude towards disabled people and disabilities, and physical and mental condition, respectively. Guidelines to develop life quality for disabled people of Local Administrative Organization, Uttaradit province: physical and mental condition- group activities should be held for knowledge sharing; job and income- budget should be allocated for job training; appropriate accommodation and environment- Local Administrative Organization should improve the accommodation and environment of the disabled; education- learning and teaching should be provided in the community for convenience; attitude towards disabled people and disabilities- continuous activities should be held for self esteem; participation in social activities- the disabled should participated in problem solving or the disabled development.

Keywords: Development of Life Quality for Disabled People

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เจตนารมณ์รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 (โกวิท พวงงาม. 2544 : 25) ได้บัญญัติไว้ใน มาตรา 78 (3) ว่ารัฐต้องการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง จากพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 (ชูชัย ศุภวงศ์. 2551 : 34) ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองและมาตรา 17 ภายใต้บังคับมาตรา 16 ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง และการส่งเสริมเศรษฐกิจ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส ซึ่งคนพิการเป็นหนึ่งในผู้ด้อยโอกาสที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ที่จะต้องพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหน้าที่ด้วย ดังนั้นกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

โครงสร้างของคนพิการในประเทศไทยปัจจุบัน จากสถิติของสำนักงานสถิติแห่งชาติซึ่งได้สำรวจประชากรที่มีความพิการ พ.ศ. 2554 พบว่า ประเทศไทยมีคนพิการจำนวน 1,871,860 คน เป็นชาย 864,028 คน เป็นหญิง 1,007,832 คน คิดเป็นร้อยละ 2.85 ของประชากรทั้งหมด (สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2554 : 95)

จากโครงสร้าง คนพิการทำให้ทราบถึงปัญหาและความต้องการระบบบริการด้านต่างๆ ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะสำหรับคนพิการ อาทิจากการจัดการบริการสาธารณะจึงได้มีการจัดทำด้านแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับแรกขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2540 - 2544 จนปัจจุบันประเทศไทยได้ใช้แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการฉบับที่ 4 พ.ศ. 2555 – 2559 ซึ่งแผนดังกล่าวได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า “คนพิการดำรงชีวิตอิสระร่วมกับทุกคนในสังคมอย่างมีความสุข และสามารถเข้าถึงสิทธิอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน” โดยการให้องค์กรทุกภาคส่วนร่วมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งทิศทางของแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติฉบับที่ 4 พ.ศ. 2555-2559 ยึดหลักการวิเคราะห์สถานการณ์อย่างรอบด้าน และบูรณาการการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการของทุกภาคส่วน โดยเน้นผลลัพธ์เพื่อให้คนพิการมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยมี วิสัยทัศน์คือคนพิการดำรงชีวิตอิสระร่วมกับทุกคนในสังคมอย่างมีความสุข สามารถเข้าถึงสิทธิอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน

สำหรับจังหวัดอุดรธานี จากข้อมูลคนพิการที่จดทะเบียนของจังหวัดอุดรธานี (สำนักงานพัฒนาสังคม จังหวัดอุดรธานี. 2555 : 53) พบว่า ในปี 2555 คนพิการมีจำนวนถึง 17,852 คน จากประชากร 487,942 คน คิดเป็นร้อยละ 3.73 ของประชากรทั้งหมด เมื่อจำแนกตามประเภทความพิการ พบว่า โดยส่วนใหญ่จะพิการทางกาย/การเคลื่อนไหว (ร้อยละ 53.07) รองลงมาคือ พิการด้านการมองเห็น (ร้อยละ 15.57) พิการด้านการได้ยิน/สื่อความหมาย (ร้อยละ 14.41) พิการทางสติปัญญา (ร้อยละ 7.27) พิการทางจิตใจพฤติกรรม (ร้อยละ 0.16) และพิการมากกว่า 1 ประเภทความพิการ (ร้อยละ 6.03) ตามลำดับ ซึ่งความพิการจะทำให้คนพิการส่วนใหญ่เกิดความสูญเสียความสามารถในการเพิ่มรายได้ของครอบครัว จากข้อมูลดังกล่าว เป็นข้อมูลของคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียนเพียงบางส่วนเท่านั้น ซึ่งยังมีคนพิการอีกจำนวนหนึ่งที่ได้รับการจดทะเบียนไม่ครบถ้วนและทำให้ขาดโอกาสในการรับสวัสดิการของรัฐ เช่น การฟื้นฟูสมรรถภาพ การได้รับกายอุปกรณ์ และการฝึกอาชีพ รวมถึงการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานในชุมชน เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการดูแลคุณภาพชีวิตคนพิการ ซึ่งการที่จะส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในการการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น จำเป็นต้องทราบถึงสถานการณ์ของการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินการกิจดังกล่าว

จากเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาสภาพคุณภาพชีวิตคนพิการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานีว่าเป็นอย่างไร และแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานี ควรเป็นอย่างไร ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นแนวทางสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการวางแผนการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการตามบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตคนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัด

อุดรธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาคุณภาพชีวิตและแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานี แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ระยะ

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพคุณภาพชีวิตของคนพิการ ใช้วิธีการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ผู้พิการที่ขึ้นทะเบียนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวนทั้งสิ้น 18,800 คน

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ใช้วิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรดิตถ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ประกอบด้วย ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปลัด เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานคนพิการ และตัวแทนคนพิการโดยใช้เทคนิคการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 12 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อสอบถามคุณภาพชีวิตของคนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน 6 ด้าน ประกอบด้วยด้านสภาวะร่างกาย และจิตใจ ด้านอาชีพและรายได้ ด้านที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมและสภาพแวดล้อมที่ดี ด้านการศึกษา ด้านเจตคติที่ดีต่อคนพิการและความพิการ และด้านการมีส่วนร่วมของคนพิการในกิจกรรมของสังคม ประกอบด้วยเนื้อหา 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ เพื่อสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประเภทความพิการและประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ขึ้นทะเบียน

ตอนที่ 2 คุณภาพชีวิตของคนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรดิตถ์ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีคำตอบให้เลือกตอบ 5 ระดับ ตามแบบมาตรวัดของ ลิเคอร์ท (Likert Scale)

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรดิตถ์ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Opened Questionnaire) ให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการในชุมชน จังหวัดอุดรดิตถ์

ขั้นตอนที่ 2 เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในแต่ละด้านมาหาแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรดิตถ์ โดยการสัมภาษณ์ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปลัด เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานเกี่ยวกับคนพิการและตัวแทนผู้พิการ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ถึงผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลเชิงปริมาณกับผู้พิการ
2. นำแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป
3. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ถึงผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปลัด เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานเกี่ยวกับคนพิการและตัวแทนผู้พิการ จำนวน 12 คน ในการสัมภาษณ์ ข้อมูลเชิงลึก เพื่อหาแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรดิตถ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป วิธีการทางสถิติที่ใช้ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้การแจกแจงความถี่และการหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรดิตถ์

โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. วิเคราะห์แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการในชุมชน จังหวัดอุดรดิตถ์ โดยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

การวิจัย การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรดิตถ์ สามารถสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. คุณภาพชีวิตของคนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรดิตถ์ ในภาพรวมมีระดับคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยระดับคุณภาพชีวิตเป็นรายด้านจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการมีส่วนร่วมของคนพิการในกิจกรรมของสังคม รองลงมาคือ ด้านเจตคติต่อคนพิการและความพิการ และด้านสภาวะร่างกายและจิตใจ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

- 1.1 ด้านสภาวะร่างกายและจิตใจ มีคุณภาพชีวิตในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อเรียงลำดับระดับคุณภาพชีวิตด้านสภาวะร่างกายและจิตใจ จากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ การสามารถเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานในการรักษาพยาบาลตามหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ รองลงมาคือ สามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเองทั้งหมด และ สามารถดูแลตนเองได้ดีในด้านการคลายเครียด ตามลำดับ

- 1.2 ด้านอาชีพและรายได้ มีภาพชีวิตในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อเรียงลำดับระดับคุณภาพชีวิตด้านอาชีพและรายได้ จากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ มีรายได้ที่เพียงพอต่อการยังชีพจากการประกอบอาชีพของท่าน รองลงมาคือ มีรายได้ประจำจากการประกอบอาชีพ และ สามารถเข้าถึงการฟื้นฟูและพัฒนาศักยภาพด้านอาชีพเพื่อสร้างรายได้ในชีวิตประจำวันจากหน่วยงานของรัฐ/หน่วยงานในท้องถิ่น ตามลำดับ

- 1.3 ด้านที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมและสภาพแวดล้อม มีคุณภาพชีวิตในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเรียงลำดับระดับคุณภาพชีวิตด้านที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมและสภาพแวดล้อม จากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ หน่วยงานภาครัฐ/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการดำรงชีวิต และการได้รับการบริการด้านสาธารณูปโภค เช่น ประปา ไฟฟ้า ถนน การติดต่อสื่อสาร ที่เพียงพอครบถ้วน รองลงมาคือ หน่วยงานภาครัฐ/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เข้ามาจัดสร้างหรือดำเนินการอื่นๆเพื่อการพัฒนาที่อยู่อาศัย ตามลำดับ

- 1.4 ด้านการศึกษา มีคุณภาพชีวิตในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเรียงลำดับระดับคุณภาพชีวิตด้านการศึกษา จากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือสามารถเข้าเรียนในสถานศึกษาที่มีความเหมาะสมและมีการอำนวยความสะดวก รองลงมาคือ สามารถเข้าถึงการเรียนการสอนที่มีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม และ สามารถเข้าถึงเงินสนับสนุนการศึกษาจากกองทุนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาสำหรับผู้พิการ ตามลำดับ

- 1.5 ด้านเจตคติที่ดีต่อคนพิการและความพิการ มีคุณภาพชีวิตในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเรียงลำดับระดับคุณภาพชีวิตด้านการศึกษา จากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ สามารถทำประโยชน์ให้แก่

ชุมชน สังคมได้ตั้งเช่นบุคคลทั่วไป รองลงมาคือ ความพิการ ไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการทำงาน และการใช้ชีวิตประจำวันและ สามารถสามารถพัฒนาศักยภาพ ทักษะด้านอาชีพ ได้เท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป ตามลำดับ

1.6 ด้านการมีส่วนร่วมของคนพิการในกิจกรรมของสังคม มีคุณภาพชีวิตในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเรียงลำดับระดับคุณภาพชีวิตด้านการมีส่วนร่วมของคนพิการในกิจกรรม จากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ ความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต จากหน่วยงานในพื้นที่ และหน่วยงานภายนอก อยู่เสมอ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นในชุมชน รองลงมาคือ ชมรม/สมาคมคนพิการมีความเข้มแข็งสามารถดูแลผลประโยชน์ของสมาชิกได้ ตามลำดับ

2. แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรดิตถ์พบว่า

2.1 ด้านสภาวะร่างกายและจิตใจ ควรมีการจัดกิจกรรมให้ผู้พิการได้ร่วมกลุ่มเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในหมู่คนพิการ เพื่อนำความรู้ที่ได้มาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

2.2 ด้านอาชีพและรายได้ ควรมีการจัดงบประมาณ เพื่อเป็นทุนสำรอง สำหรับฝึกอาชีพแก่คนพิการ

2.3 ด้านที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมและสภาพแวดล้อมควรจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปรับปรุงที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมโดยรอบสำหรับผู้พิการ

2.4 ด้านการศึกษา ควรมีการจัดการเรียนการสอนสำหรับคนพิการที่ช่วยเหลือตนเองได้ในชุมชนเพื่อความสะดวกในการรับการศึกษา

2.5 ด้านเจตคติที่ดีต่อคนพิการและความพิการ ควรจัดให้มีกิจกรรมที่คนพิการสามารถเข้าร่วมได้อย่างต่อเนื่องเพื่อให้คนพิการมีความรู้สึกว่ามีคุณค่าในตนเอง และรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

2.6 ด้านการมีส่วนร่วมของคนพิการในกิจกรรมของสังคม ควรให้คนพิการได้เข้ามามีส่วนร่วมในการหาแนวทางวิธีการเพื่อการแก้ไขปัญหาหรือแนวทางการพัฒนาผู้พิการ

อภิปรายผล

การวิจัย การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรดิตถ์สามารถสรุปผลการวิจัย ผลการศึกษาสามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. คุณภาพชีวิตของคนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรดิตถ์ ในภาพรวมมีระดับคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยระดับคุณภาพชีวิตเป็นรายด้านจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการมีส่วนร่วมของคนพิการในกิจกรรมของสังคม รองลงมาคือ ด้านเจตคติต่อคนพิการและความพิการและด้านสภาวะร่างกายและจิตใจ ตามลำดับ ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายในประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

1.1 ด้านการมีส่วนร่วมของคนพิการในกิจกรรมของสังคม พบว่า สภาพคุณภาพชีวิต ที่มีมากที่สุดคือ ความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต จากหน่วยงานในพื้นที่ และหน่วยงานภายนอก อยู่เสมอ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นในชุมชน ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเป็นสิ่งสำคัญจำเป็นในการดำรงชีวิต การสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสามารถทำให้ผู้พิการเข้าถึงสิทธิต่างๆ ที่พึงได้รับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์ การส่งต่อข้อมูลข่าวสารต่างๆ ไปยังผู้พิการ อีกครั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีงบประมาณที่มีจำนวนจำกัด การจัดสรรงบประมาณสำหรับการดูแลคนพิการกระทำได้น้อย และสิ่งหนึ่งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการดำเนินการคือการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อการดูแลคนพิการ โดยเป็นจุดเชื่อมระหว่างคนพิการในพื้นที่กับ

หน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่ในการดูแลผู้พิการ การทำให้ผู้พิการสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกจึงเป็นบทบาทสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแลผู้พิการ

1.2 ด้านเจตคติต่อคนพิการและความพิการ พบว่า สภาพคุณภาพชีวิต ที่มีมากที่สุดคือ สามารถทำประโยชน์ให้แก่ชุมชน สังคมได้ดังเช่นบุคคลทั่วไป ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ความรู้สึกว่าคุณสามารถทำประโยชน์ให้แก่ชุมชน และสังคมได้ดังเช่นบุคคลทั่วไปนั้น จะทำให้คนพิการมีความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง มีความรู้สึกไม่แตกต่างจากบุคคลทั่วไป ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเล็งเห็นถึงความสำคัญในประเด็นดังกล่าวจึงได้มีการจัดกิจกรรม เพื่อให้คนพิการได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานจึงทำให้ผู้พิการมีความรู้สึกได้ว่าตนเองสามารถทำประโยชน์ให้กับชุมชน และสังคมได้ดังเช่นบุคคลทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับ ธัญวลัย จารุเฉลิมรัตน์. (2550 : 81-82) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การยอมรับความพิการของตนเองจะเป็นปัจจัยตัวแรกที่ทำให้คนพิการเกิดความเข้มแข็งจากการเข้าใจข้อจำกัดของตนเอง ทราบถึงธรรมชาติของตนเอง รู้สึกรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม พยายามพึ่งตนเอง เปลี่ยนวิถีชีวิตและแนวคิด เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตบนความพิการของตนเองได้อย่างมีความสุขจากการเห็นคุณค่าตัวเองอย่างสร้างสรรค์ และสอดคล้องกับ กมลพรรณ พันพิง (2553 : 244) ที่ได้ศึกษาอัตลักษณ์ การเสริมพลังอำนาจ และการกำหนดวิถีชีวิตอิสระของคนพิการในสังคมไทย กล่าวถึงผลกระทบให้เกิดความคิดต่อความพิการในเชิงบวก คือ บุคคลเกิดมายอมรับว่าความพิการเป็นส่วนหนึ่งของตนเอง ความพิการไม่หายไปจากตนเอง บุคคลสามารถมีความสุขเมื่อมีความพิการ มีชีวิตที่มีคุณค่าได้ ไม่กล่าวโทษว่าความพิการเป็นอุปสรรคในการดำเนินชีวิต

1.3 ด้านสภาวะร่างกายและจิตใจ พบว่า สภาพคุณภาพชีวิต ที่มีมากที่สุดคือ การสามารถเข้าถึงสิทธิ์ขั้นพื้นฐานในการรักษาพยาบาลตามหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ถือเป็น “สิทธิ” ขั้นพื้นฐานของประชาชนที่รัฐมอบให้เพื่อเป็นการสร้างหลักประกันให้ประชาชนทุกคน สามารถที่จะเข้าถึงบริการทางด้านสุขภาพได้ตามความจำเป็น ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการสนับสนุนให้เป็นผู้ดำเนินงานและบริหารจัดการระบบหลักประกันสุขภาพที่เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค และการฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพและการดำรงชีวิตระดับท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับที่ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (2550 : 9) ที่ได้กล่าวถึงแนวทางการดำเนินงานหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ไว้ว่า สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย สหประชาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย ร่วมมือกันให้การสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการบริหารจัดการระบบหลักประกันสุขภาพอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ บริการเชิงรุกของ สปสช. รูปแบบหนึ่งคือการจัดสรรงบประมาณให้ “กองทุนตำบล” เพื่อให้ผู้พิการเข้าถึงพื้นฐานในการรักษาพยาบาลตามหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

2. แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี พบว่า ด้านสภาวะร่างกายและจิตใจ ควรมีการจัดกิจกรรมให้ผู้พิการได้ร่วมกลุ่มเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในหมู่คนพิการ เพื่อนำความรู้ที่ได้มาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ด้านอาชีพและรายได้ ควรมีการจัดงบประมาณเพื่อเป็นทุนสำรอง สำหรับฝึกอาชีพแก่คนพิการ ด้านที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมและสภาพแวดล้อมควรจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปรับปรุงที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมโดยรอบสำหรับผู้พิการ ด้านการศึกษา ควรมีการจัดการเรียนการสอนสำหรับคนพิการที่ช่วยเหลือตนเองได้ในชุมชนเพื่อความสะดวกในการรับการศึกษา ด้านเจตคติที่ดีต่อคนพิการและความพิการ ควรจัดให้มีกิจกรรมที่คนพิการสามารถเข้าร่วมได้อย่างต่อเนื่องเพื่อให้คนพิการมีความรู้สึกว่ามีคุณค่าในตนเอง และรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และด้านการมี

ส่วนร่วมของคนพิการในกิจกรรมของสังคม ควรให้คนพิการได้เข้ามามีส่วนร่วมในการหาแนวทางวิธีการเพื่อการแก้ไขปัญหาหรือแนวทางการพัฒนาผู้พิการ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรดิตถ์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านสภาวะร่างกายและจิตใจ เพื่อให้ผู้พิการสามารถเข้าถึงกายอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับสภาพความพิการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการสำรวจความพิการพร้อมการจัดทำทะเบียนผู้พิการให้ครอบคลุมเพื่อการจัดการกายอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับสภาพความพิการ

1.2 ด้านอาชีพและรายได้ เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงรับการส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐ/ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการประกอบอาชีพ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นการเชื่อมประสานการช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ ในการดูแลผู้พิการ

1.3 ด้านที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมและสภาพแวดล้อมที่ดี เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐานต่างๆ ที่จัดไว้สำหรับคนพิการ เช่น ห้องน้ำคนพิการ ทางราบ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการประสานการดำเนินงานออกแบบสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมเพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐานได้

1.4 ด้านการศึกษา เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงความรู้ในด้านการใช้ชีวิตในสังคมจากหน่วยงานภาครัฐ/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีกิจกรรมเพื่อการให้ความรู้สำหรับผู้พิการอย่างสม่ำเสมอ

1.5 ด้านเจตคติที่ดีต่อคนพิการและความพิการ เพื่อให้คนพิการมีความรู้สึกรับได้รับการปฏิบัติจากบุคคลภายนอกอย่างมีศักดิ์ศรี ทั้งในด้านการเป็นผู้ให้ และผู้รับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดกิจกรรมที่ให้ผู้พิการได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นๆ

1.6 ด้านการมีส่วนร่วมของคนพิการในกิจกรรมของสังคม เพื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้สมทบงบประมาณเพื่อสนับสนุนผู้พิการ หรือชมรมผู้พิการอย่างสม่ำเสมอในการจัดทำแผนการพัฒนาท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีแผนงานเพื่อการพัฒนาคนพิการอยู่ด้วย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเพื่อประเมินผลการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรดิตถ์ แต่ละแห่ง

2.2 ควรมีการศึกษาการการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรดิตถ์ โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อหารูปแบบที่เหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

กมลพรรณ พันพิง. (2553). อัตลักษณ์ การเสริมพลังอำนาจ และการกำหนดวิถีชีวิตตนเอง :

การดำรงชีวิตอิสระของคนพิการในสังคมไทย. วิทยานิพนธ์ สศ.ม. (สังคมสงเคราะห์). กรุงเทพฯ :

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

โกวิทย์ พวงงาม. (2544). การปกครองท้องถิ่นไทย : หลักมิติใหม่ในอนาคต. พิมพ์ครั้งที่ 3.

กรุงเทพฯ : วิญญูชน.

ชูชัย ศุภวงศ์. (2551). สิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540. กรุงเทพฯ : พิธีรัฐธรรมนูญ.

ธัญวลัย จารุเฉลิมรัตน์. (2553) การสร้างความตระหนักในสิทธิและโอกาสทางสังคมของคนพิการทางร่างกาย และการเคลื่อนไหว. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พัฒนาสังคมจังหวัดอุดรดิตถ์, สำนักงาน. (2555). สถิติคนพิการ. อุดรดิตถ์ : สำนักงานฯ.

สถิติแห่งชาติ, สำนักงาน. (2554). ประชากรที่มีความพิการ พ.ศ. 2554. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.

หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ,สำนักงาน. (2550). สถานการณ์การจัดบริการทางการแพทย์และจัดบริการฟื้นฟูสมรรถภาพสำหรับคนพิการ. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.